

21 juni 2007

Verslag tweede gesprek met de minister

Cultuurformatie zet lijnen uit met Ronald Plasterk

Op dinsdagochtend 19 juni kwam een delegatie van de Cultuurformatie voor de tweede keer bijeen met Ronald Plasterk, de minister van OCW. De minister liet zich vergezellen door Martin Berendse (directie kunsten) en Doreen van Elst (directie erfgoed).

De delegatie van de Cultuurformatie stond opnieuw onder leiding van Martijn Sanders. Van de kant van de Cultuurformatie namen deel aan het gesprek: Hans Onno van den Berg (VSCD), Jet de Ranitz (NDT), Siebe van de Weide (Museumvereniging), Herman Leisink (vakbeweging/kunstenaarsorganisaties), Tom de Rooij (Kunstfactor), Bertien Minco (Cultuurformatie) en Bert Holvast (Cultuurformatie, coördinatie). Opnieuw werd het een aangename en creatieve ontmoeting.

Mauritshuis Manifest blijft inspireren

Eerst werd de rapportage uit de drie werkgroepen, die wij de minister vooraf hadden toegezonden, kort toegelicht. **Hans Onno van den Berg**, uit de werkgroep 'Verbindingen naar andere maatschappelijke sectoren', vertelt dat (internationale) good practices de sector stimuleren en dat het beoogde tweerichtingsverkeer tot uitdrukking komt in de plots in zwang geraakte term 'community engagement'. Dit innovatieve veld verkennen en ontginnen kan primair aan de sector zelf worden overgelaten mits de departementen op tijd meebewegen en het blikveld verruimen. Onderkend moet worden dat ook hier de kost voor de baat uitgaat. Er moet worden geïnvesteerd, een nieuw publiek ligt niet om de hoek voor het oprapen. Het leggen van verbindingen op hoger niveau zal in de spirit van de Mauritshuis Ontmoeting gebeuren, de weerklink daarop blijft verrassend groot zowel van binnen de sector als van daarbuiten. De minister vindt deze versterking van de maatschappelijke impact van de kunsten een uitstekende, spannende ontwikkeling en zegt zijn actieve steun toe bij het leggen van deze verbindingen.

Leergierig kijken

Nieuws van **Bertien Minco** uit de werkgroep 'Kunst, cultuur en publieke omroep' leidt tot een geanimeerd gesprek over een gedeelde ambitie: meer en betere aandacht voor kunst en cultuur in de (publieke) media. De publieke omroep is bij uitstek een medium om 'vitale verbindingen te leggen' en de gecombineerde marketing power van cultuur en publieke omroep samen is enorm. Intensivering van de samenwerking met de publieke omroep is niet altijd makkelijk. Het rechtenprobleem beperkt soms de ruimte, de publieke omroep zit met een dubbele opdracht (veel publiek bereiken en aandacht voor specifieke onderwerpen als diversiteit en cultuur) en de beeldvorming over en weer is aan revisie toe. Wordt de publieke omroep niet te veel gedwongen tot - op zich meestal uitstekende - populistische programma's? De zorg wordt geuit dat extra geld voor cultuur verdwijnt in de grote molen van de publieke omroep zonder dat dat leidt tot meetbare verbeteringen.

De Cultuurformatie bepleit dat extra middelen voor de publieke omroep zo worden ingezet dat samenwerking tussen de publieke omroep en kunstenaars en culturele instellingen wordt beloond en gestimuleerd. Aan tafel worden verschillende uitvoeringsopties gewogen en van plussen en minnen voorzien waarbij leergierig wordt gekeken naar hoe elders budgetten voor specifieke doeleinden worden verdeeld. Dat bij deze ontwikkelingen kleine en grote multi/cross-media bedrijvigheid een belangrijke rol spelen, wordt nog eens benadrukt.

Op een vraag van Plasterk kan worden bevestigd dat de Cultuurformatie al gesprekken initieert met mensen uit de publieke omroep om de banden met de culturele sector te versterken. Over doel en ambitie blijkt ook daar veel consensus te bestaan en over het beste uitvoeringsinstrumentarium worden ook daar verschillende opties met open vizier verkend. Het

gesprek daarover wordt binnenkort voortgezet. Wanneer dat tot voorstellen leidt die beiden werkbaar vinden zullen die voorstellen veel invloed hebben, zo is de verwachting.

Hefboom voor innovatie

Jet de Ranitz, uit de werkgroep 'Profijtbeginsel en maatschappelijk draagvlak', bevestigt nog eens dat er met de sector goed te praten valt over het versterken van de maatschappelijke verankering van de kunsten mits financiële targets niet voorop staan. Minder lege stoelen, onderbenutting van capaciteit tegengaan – daar willen we graag meer aan doen. Wil het profijtbeginsel een hefboom voor innovatie kunnen zijn, dan zal ook het subsidie-beoordelingskader tegen het licht moeten worden gehouden. Het primaat van de artistieke kwaliteit vraagt om relativering, wil ondernemend gedrag beloond en niet bestraft worden.

In een vervolgtraject zal in de volle breedte naar de culturele sector gekeken kunnen worden, inclusief erfgoed en de algehele cultuurproductie. De beleidsdoelen 'actieve cultuurparticipatie bevorderen' en 'de (financiële) maatschappelijke betrokkenheid bij de kunsten vergroten' worden ondeerschreven maar nader onderzoek is nodig naar de wijze waarop dat het beste kan gebeuren. De verwachting is dat vanuit de enge definitie van het profijtbeginsel (profiteursbeginsel?) alleen in heel specifieke hoekjes van de sector gezocht kan worden naar aanvullende inkomstenbronnen en ook buiten het subsidiedomein zou moeten worden gekeken.

Afstemming met de politieke agenda

Ronald Plasterk geeft inzicht in de route en het tijdsplan waarbinnen hij communiceert met Kabinet en Tweede Kamer. Binnenkort gaat een Hoofdlijnennotitie naar de Kamer en in afwachting daarvan kan er nu geen uitsluitsel gegeven worden over de financiële kaders waarbinnen aan verschillende beleidsdoelen gewerkt zal worden. Hij verwacht dat wij in de voorstellen veel van hetgeen besproken is zullen herkennen, het overleg met de Cultuurformatie is voor hem zeker waardevol gebleken bij het doordenken van de voorgenomen in- en extensiveringen binnen het cultuurbudget.

De minister overweegt om een onafhankelijke commissie om nader advies te vragen over de wijze waarop verbindingen gelegd kunnen worden naar andere sectoren en over mogelijkheden voor invulling van het profijtbeginsel door zakelijke verbeteringen bij instellingen. Hij wil Martijn Sanders vragen voorzitter van deze onafhankelijke commissie te worden.

Aan tafel worden een aantal varianten voor een vervolgtraject besproken. Heel belangrijk is dat de specifieke verantwoordelijkheden van een onafhankelijke commissie, de Cultuurformatie en andere veldpartijen en die van het departement helder onderscheiden worden. De delegatie van de Cultuurformatie ondersteunt van harte het mogelijke voorzitterschap van Martijn Sanders. De uitkomst van de hele operatie zal dan wel moeten zijn dat de sector er versterkt en niet verzwakt uit te voorschijn komt. De financiële kaders moeten daar ruimte voor bieden. Dit betekent dat het bedrag aan intensiveringen hoger moet zijn dan het bedrag aan extensiveringen en dat de taakstelling niet hoger kan zijn dan ongeveer 10 miljoen. Het tijdsplan moet voldoende ruimte bieden om draagvlak te vinden.

Delegatieleider **Martijn Sanders** concludeert dat inspanningen er de komende dagen op gericht zijn om voor het eind van de maand, wanneer de beleidsbrief naar de Kamer gaat en de Cultuurformatie zich in eigen kring beraadt op een vervolg – een concreet voorstel voor een vervolg uit te werken.

De afspraak wordt gemaakt om in deze fase in de mondelinge en schriftelijke verslaggeving naar buiten niet alle besproken details, voorbeelden, opties, voorkeuren etc. op te nemen. Dit om scheve beeldvorming en verkeerde verwachtingen voor te zijn en om recht te doen aan het openhartige, verkennende gehalte van het gesprek. Zo krijgt ieder de gelegenheid om in eigen kring een en ander te doordenken.